

Sygn. akt III AUa 1796/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Frańczak
Sędziowie:	SSA Monika Kowalska (spr.) SSA Agata Pyjas - Luty
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Dubis

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2013 r. w Krakowie

sprawy z wniosku **C. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.**

o składki na ubezpieczenie zdrowotne

na skutek apelacji wnioskodawcy C. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu Wydziału IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 października 2012 r. sygn. akt IV U 800/12

o d d a l a apelację.

Sygn. akt III AUa 1796/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 17 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił odwołanie C. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w N. z dnia 17 maja 2012 roku, w której organ rentowy stwierdził, że wnioskodawca jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność ma obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z dwóch przychodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej prowadzonej w formie spółki komandytowej oraz innej pozarolniczej działalności gospodarczej prowadzonej na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Sąd I instancji za bezsporną uznał okoliczność, że C. S. od dnia 13 grudnia 2005 roku do dnia 17 września 2009 roku był współnikiem spółki (...)Spółka Komandytowa z siedzibą w R.. W okresie działalności spółka ta uzyskiwała przychody. Równocześnie wnioskodawca od 31 grudnia 1998 roku opłaca składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej F.U. (...). W okresie, w

którym był komandytariuszem spółki komandytowej (...)regulował wyłącznie składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej pod firmą F.U. (...).

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy przyjął, że odwołanie wnioskodawcy od decyzji organu rentowego nie zasługuje na uwzględnienie. Przytaczając treść art. 5 pkt 21, art. 66 ust. 1 pkt 1 c, art. 82 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 oraz art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027 ze zm.), a także art. 13 pkt 4 i art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585 ze zm.) Sąd I instancji podniósł, iż zbieg tytułów ubezpieczenia zdrowotnego powstaje z chwilą rozpoczęcia prowadzenia działalności, a ustaje z chwilą zaprzestania tej działalności, przy czym obowiązek opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne z drugiego tytułu powstaje dopiero w momencie osiągnięcia przychodu z tej działalności. Pojęcie prowadzenia działalności pozarolniczej obejmuje między innymi prowadzenie spraw i reprezentowanie spółki, czyli działanie w interesie wspólnym w ramach stosunku korporacyjnego, bez wynagrodzenia. Analogicznie należy ocenić świadczenie usług na rzecz spółki będące przedmiotem wkładu, które również stanowią odrębną podstawę ubezpieczenia społecznego. W konsekwencji Sąd Okręgowy stwierdził, że obowiązkowi ubezpieczenia społecznego podlega każdy będący osobą fizyczną wspólnik spółki komandytowej związanej w celu prowadzenia działalności gospodarczej i prowadzącej taką działalność. Wspólnik spółki komandytowej uważany jest za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą przez sam fakt pozostawania wspólnikiem tej spółki. Status komandytariusza wyznaczony jest treścią stosunku prawnego danej spółki komandytowej, który nie ma znaczenia dla powstania obowiązku ubezpieczeniowego, gdyż podleganie temu obowiązkowi nie zależy od stosunków zachodzących pomiędzy wspólnikami takiej spółki, ale wyłącznie od pozostawania jej wspólnikami. W tym zakresie Sąd I instancji powołał się na pogląd zaprezentowany w komentarzu do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pod redakcją B. Gudowskiej i J. Strusińskiej- Żukowskiej (wyd. CH Beck, Warszawa 2011, str. 226). Reasumując stwierdził, że przedsiębiorca prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą w różnych formach, w sytuacji zbiegu uzyskiwanych z tego tytułu przychodów, jest zobowiązany do odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne z obu tych tytułów. Fakt osiągnięcia przychodu z prowadzonej działalności gospodarczej wywołuje skutek w postaci obowiązku opłacania składek. Wnioskodawca w okresie od 13 grudnia 2005 roku do 30 kwietnia 2009 roku był wspólnikiem (komandytariuszem) spółki komandytowej, która w tym czasie osiągała przychody, a równocześnie prowadził inną pozarolniczą działalność gospodarczą, a zatem jest zobowiązany do opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne z obydwu rodzajów tej działalności. Bez znaczenia jest okoliczność, że ubezpieczony w spółce był jedynie komandytariuszem, nie prowadził spraw spółki i nie miał prawa jej reprezentacji. Zaskarżona decyzja organu rentowego jest zasadna, a wniesione od niej odwołanie podlegało oddaleniu na podstawie art. 477⁽⁽¹⁴⁾⁾§ 1 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca. Zarzucił naruszenie przepisów art. 82 ust. 3 i ust. 5 pkt 4 i 9 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w zw. z art. 121 k.s.h. poprzez błędne przyjęcie, że zachodzą podstawy do orzeczenia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej w formie spółki komandytowej. W konkluzji wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uchylenie decyzji organu rentowego z dnia 17 maja 2012 roku, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że jako komandytariusz spółki komandytowej nie może prowadzić spraw spółki, ani też reprezentować jej na zewnątrz, stąd nie może być uznany za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność w formie spółki komandytowej. W spółce jest on postacią bierną, nie mającą uprawnień do podejmowania decyzji w imieniu spółki. Stwierdził, że przepis art. 82 powołanej wyżej ustawy odnosi się wyłącznie do komplementariuszy, zaś komandytariusz pozostaje zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w postaci spółki komandytowej, której w istocie nie wykonywał, a co więcej nie wolno mu tego rodzaju działalności prowadzić, gdyż jego rola ogranicza się jedynie do wniesienia wkładu kapitałowego do spółki.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja wnioskodawcy nie jest uzasadniona.

W pierwszej kolejności wypada odnotować, że przedmiot sporu w niniejszej sprawie nie dotyczył istnienia obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego, a sprowadzał się do wyjaśnienia kwestii powinnośi opłacania przez wnioskodawcę składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności w ramach spółki komandytowej. Warto bowiem zauważyć, że zagadnienia związane z podleganiem ubezpieczeniu zdrowotnemu należą do kompetencji dyrektora właściwego oddziału wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia (art. 109 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych - Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027 ze zm.), natomiast w zakresie działania Zakładu Ubezpieczeń Społecznych leży jedynie wymiar i pobór składek na to ubezpieczenie (art. 68 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych - Dz. U. z 2009 roku Nr 205, poz. 1585 ze zm.). Podważanie i weryfikacja istnienia obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego może nastąpić zatem jedynie w postępowaniu prowadzonym przez odpowiedni podmiot funkcjonujący w ramach struktury organizacyjnej Narodowego Funduszu Zdrowia. W zaskarżonej decyzji organ rentowy stwierdził obowiązek opłacania przez wnioskodawcę składek na ubezpieczenie zdrowotne od dwóch przychodów uzyskiwanych z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Skarżący nie neguje faktu wykonywania pozarolniczej działalności w charakterze indywidualnego przedsiębiorcy, ani też podjęcia działalności gospodarczej w formie spółki komandytowej jako komandytariusza. Zakwestionował jedynie obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne od przychodu osiąganego z tytułu członkostwa w ww. spółce. Do rozstrzygnięcia pozostaje zatem kwestia, czy i w jaki sposób posiadany przez wnioskodawcę status komandytariusza spółki komandytowej rzutuje na obowiązek uiszczenia składek na ubezpieczenie zdrowotne z tytułu wykonywanej w ramach tej spółki pozarolniczej działalności.

Sąd I instancji, dokonując kontroli legalności zaskarżonej decyzji, trafnie przyjął, że na wnioskodawcy ciąży obowiązek opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne od każdego z rodzajów działalności gospodarczej odrębnie, to jest zarówno od przychodu uzyskiwanego z tytułu podjęcia tej działalności w formie spółki komandytowej, jak i innej pozarolniczej działalności prowadzonej na podstawie przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Powyższa zasada wynika z treści art. 82 ust. 3 i 5 pkt 4 powołanej wyżej ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Nie ma racji skarżący wywodząc, iż przepis ten nie dotyczy osoby, która w spółce komandytowej posiada status komandytariusza. Przepis art. 82 ust. 5 pkt 4 ww. ustawy wymieniając wśród rodzajów działalności, skutkujących powstaniem obowiązku uiszczenia składki na ubezpieczenie zdrowotne, działalność gospodarczą prowadzoną w formie spółki komandytowej nie różnicuje sytuacji prawnej wspólników tej spółki w zależności od pełnionej w tej spółce roli, faktycznego wpływu na prowadzenie jej spraw, czy też innych kwestii wynikających z wewnętrznych stosunków panujących w spółce. Podstawy prawnej do odmiennego traktowania poszczególnych wspólników spółki komandytowej w omawianym tutaj zakresie nie stanowią również ogólne regulacje systemowe normujące obowiązek ubezpieczenia. Na gruncie przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w doktrynie prezentowany jest pogląd, iż ubezpieczeniom społecznym obowiązkowo podlega każdy będący osobą fizyczną wspólnik spółki komandytowej związanej w celu wykonywania pozarolniczej działalności i prowadzącej taką działalność (powołany przez Sąd I instancji Komentarz do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych pod red. Beaty Gudowskiej i Jolanty Strusińskiej – Żukowskiej, wyd. CH Beck, Warszawa 2011, str. 226). Powyższe stanowisko znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, to jest w wyroku z dnia 13 września 2010 roku (sygn. akt II UK 82/10, OSNP 2012/1-2/21). W uzasadnieniu tego orzeczenia stwierdzono, że dla potrzeb podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym wspólnik spółki komandytowej uważany jest za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą. Pozostawanie wspólnikiem takiej spółki stanowi prowadzenie pozarolniczej działalności, a zatem obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlega każdy będący osobą fizyczną wspólnik spółki komandytowej związanej w celu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej i prowadzącej taką działalność. Innymi słowy wykonywanie pozarolniczej działalności w rozumieniu przepisów regulujących obowiązek ubezpieczenia społecznego to nic innego jak posiadanie statusu wspólnika spółki komandytowej prowadzącej działalność gospodarczą. Podleganie przez wspólnika takiej spółki obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności pozarolniczej do dnia zaprzestania jej wykonywania należy więc odnosić do okresu posiadania statusu wspólnika w spółce prowadzącej działalność gospodarczą, niezależnie od rzeczywistego uczestnictwa w działalności tej spółki oraz faktycznego włączania się w prowadzenie jej spraw. W

konsekwencji status komandytariusza wyznaczony treścią stosunku prawnego danej spółki komandytowej (art. 120 i następane k.s.h.) nie ma znaczenia dla powstania obowiązku ubezpieczeniowego, gdyż podleganie temu obowiązkowi nie zależy od stosunków zachodzących pomiędzy wspólnikami takiej spółki, ale wyłącznie od pozostawania jej wspólnikami. Prowadzenie pozarolniczej działalności między innymi poprzez pozostawanie wspólnikiem spółki komandytowej wywołuje skutek w postaci podlegania ubezpieczeniom społecznym, niezależnie od woli wspólników i ukształtowania przez nich stosunków wewnętrznych spółki.

Sąd Apelacyjny w całości podziela przedstawione wyżej stanowisko doktryny oraz pogląd zaprezentowany przez Sąd Najwyższy w cytowanym wyżej wyroku, które choć wprost dotyczą interpretacji pojęcia „prowadzenie działalności gospodarczej” dla potrzeb istnienia obowiązku ubezpieczenia, to można je odnieść do obowiązku opłacenia składek, która to powinność jest pochodną zaistnienia tytułu podlegania ubezpieczeniu. Reasumując Sąd II instancji przyjął, że status komandytariusza nie eliminuje obowiązku opłacenia składki na ubezpieczenie zdrowotne od przychodu uzyskiwanego z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w formie spółki komandytowej. Odmienne zapatrywanie apelującego, który pojęcie „prowadzenia pozarolniczej działalności” ogranicza do aktywnego prowadzenia spraw spółki przez komplementariuszy, nie jest zasadne, jako że nie znajduje oparcia ani w przepisach ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ani w orzecznictwie sądowym i poglądach przedstawicieli doktryny.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny uznał, że zaskarżony wyrok jest prawidłowy, natomiast przytoczone w apelacji zarzuty nie podważają trafności przyjętej w nim interpretacji przepisu art. 82 ust. 3 i ust. 5 pkt 4 i 9 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Wobec powyższego, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, na mocy art. 385 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.